

**NORDMANNNSGRAN** (*Abies nordmanniana*)**FRØPLANTAGE FP.246, "Sønderskovgård"**

STED: Sønderskovgård afd. 131, SNS, Fyn

FRØKILDE: Klonfrøplantage 5,0 ha

ANLAGT: 1996

EJER: Skov- og Naturstyrelsen

**ANVENDELSE:**

*Udgangsmaterialet stammer fra Ambrolauri, Tlugi i Georgien. Materialet i frøplantagen er plustræer (kloner), som er særligt udvalgt til produktion af juletræer. Afkommet kan anvendes overalt, hvor nordmannsgran dyrkes.*

**SÆRLIGE EGENSKABER:**

Vurderingerne af afkommets særlige egenskaber er i første omgang baseret på det generelle kendskab til arvelighed ved udvalgte af plustræerne (se detaljer på bagsiden). Efterhånden som der foretages genetisk tynding i frøplantagen vil afkommets genetiske kvalitet blive yderligere forbedret.

**Juletræer:** Afkommet fra frøplantagen forventes at give juletræer, som kvalitetsmæssigt er forbedret 5-7 %-point i forhold til udgangsbevoksningerne (F.808 Saltbjerg og F.824 Tveden - oprindelse Ambrolauri, Tlugi).

**Efterhøst kvalitet - nålefasthed:** Nålefasthed er en egenskab, som er særlig vigtig i forbindelse med eksport, da eksport-træerne ofte hugges allerede i løbet af november måned. Klonernes evne til at holde nålene efter høst er undersøgt af Skov & Landskab, og nålefasthed vil indgå som et vigtigt kriterium i den genetiske tynding i frøplantagen.

**Klippeudbytte:** Der er ved det oprindelige plus-træudvalg ikke specifikt foretaget udvalg for klippeudbytte; men nålefylde indgår som et delelement i udvælgelsen af træerne.



FP.246 Sønderskovgård i april 2008.

**Vækst:** Afkommet fra frøplantagen forventes at have nogenlunde samme vækst som udgangsmaterialet, Ambrolauri Tlugi.

**Udspring:** Som udgangspunkt forventes afkommet fra frøplantagen at have et udspring, som svarer til – eller er lidt senere end Ambrolauri. Af de oprindeligt udvalgte 200 plustræer blev de 17 tidligst udspringende kasseret inden podning, hvilket må forventes at "rykke" frøplantageafkommets udspring.

**FRØFORSYNING:**

Frøplantagen producerer frø for første gang i 2009. Henvendelse til SNS, Øresund / Planteavlstationen, tlf.: 49 19 02 14.



## FRØKILDEN:

**Oprindelse:** Materialet stammer oprindeligt fra Ambrolauri, Tlugi i Georgien. Materiale fra Ambrolauri blev i årene 1980-82 udplantet i en frøavlsbevoksning på Saltbjerg ved Åbenrå, og i 1986 i en frøavlsbevoksning i Tveden på Buderupholm statsskovdistrikt. Plustræerne er valgt i disse bevoksninger (se frøkildebekrivelse A-68, Ny Saltbjerg, som indeholder en nærmere beskrivelse af udgangsmaterialet). Begge udgangsbevoksninger er nu kåret som hhv. F.808, ”Ny Saltbjerg”, og F.824, ”Tveden”.

**Valg af plustræer:** Der blev i frøavlsbevoksningerne på Saltbjerg og i Tveden i alt valgt 200 plustræer til frøplantagen. Udvælgelsen af plustræerne skete ved alderen 12-14 år; men inden da var der foretaget en konsekvent fjernelse af de dårligste juletræstyper i frøavlsbevoksningen. Frøavlsbevoksningerne bestod fra starten af omkring 40.000 træer, og de udvalgte plustræer afspejler således en meget kraftig selektion (0,5 % af træerne).

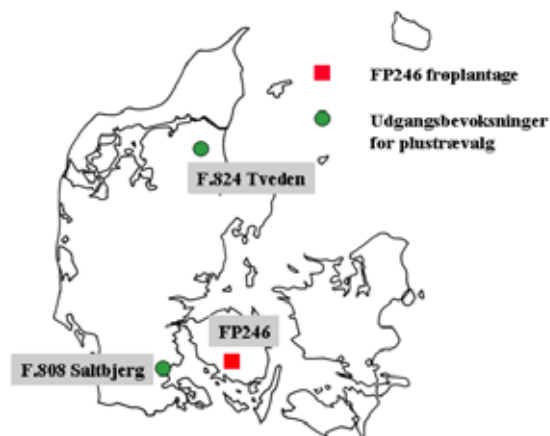
**Anlæg af frøplantagen:** Inden oppodningen i frøplantagen blev der foretaget udspringsregistrering af plustræerne, og af de oprindeligt udvalgte 200 plustræer blev 17 tidligt udspringende kasseret. Kviste fra de resterende 183 udvalgte plustræer (kloner) blev højpodet på en eksisterende nordmannsgran kultur på Sønderskovgård i 1996.

**Afkomsforsøg:** Der er endnu (2009) ikke anlagt afkomsforsøg, da der ikke har været tilstrækkelig blomstring før i 2009. Det forventes, at afkommene fra selve frøplantagen vil blive udplantet i afkomsforsøg.

**Genetisk tynding:** Resultater fra afkomsforsøgene kan tidligst forventes klar omkring 2015-2020. Indtil disse resultater foreligger vil den genetiske tynding blive baseret på registreringer i selve frøplantagen (f.eks. registrering af efterhøst kvalitet, udspring o.l.).

## FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt SNS, Øresund/Planteavlsstationen eller *Skov & Landskab*.



Blomstring i FP.246 i maj 2009.

